

Briuselis, 2021 m. birželio 4 d.
(OR. en)

9109/21

Tarpinstitucinė byla:
2008/0140(CNS)

SOC 347
ANTIDISCRIM 65
MI 383
JAI 623
FREMP 143

ATASKAITA

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Ankstesnio dokumento Nr.:	9108/21
Komisijos dok. Nr.:	11531/08 - COM(2008) 426 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuria įgyvendinamas vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principas – Pažangos ataskaita

I. IVADAS

2008 m. liepos 2 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kurios tikslas – apsaugoti nuo diskriminacijos dėl religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos ne tik užimtumo, bet ir kitose srityse. Papildant esamus šios srities EB teisės aktus¹, siūloma horizontaliaja Vienodo požiūrio direktyva būtų uždrausta diskriminacija pirmiau minėtais pagrindais šiose srityse: socialinės apsaugos (įskaitant socialinį draudimą ir sveikatos priežiūrą), švietimo ir galimybių naudotis prekėmis bei paslaugomis (įskaitant aprūpinimą būstu).

¹ Visų pirma Tarybos direktyvas 2000/43/EB, 2000/78/EB ir 2004/113/EB.

Didelė dauguma delegacijų iš principo palankiai įvertino pasiūlymą ir daugelis iš jų pritarė tam, kad juo siekiama užbaigti kurti esamą teisinę sistemą, reglamentuojant su visais keturiais diskriminacijos pagrindais susijusius klausimus, remiantis horizontaliuoju požiūriu.

Dauguma delegacijų patvirtino, kad Europos Sąjungoje svarbu propaguoti vienodo požiūrio taikymą kaip bendrą vertybę. Visų pirma, kelios delegacijos pabrėžė pasiūlymo reikšmę įgyvendinant JT neįgalųjų teisių konvenciją (JT NTK). Tačiau kai kurios delegacijos pageidautų platesnio užmojo nuostatų dėl negalios.

Nors tam tikros delegacijos pabrėžė, kad svarbu kovoti su diskriminacija, iš pradžių jos abejojo dėl Komisijos pasiūlymo reikalingumo, nes, jų nuomone, šiuo pasiūlymu pažeidžiama nacionalinė kompetencija tam tikrais klausimais ir jis prieštarauja subsidiarumo bei proporcingumo principams. Tam tikros delegacijos taip pat prašė pateikti paaiškinimų ir pareiškė susirūpinimą visų pirma dėl teisinio tikrumo stokos, kompetencijų pasidalijimo ir pasiūlymo praktinio, finansinio bei teisinio poveikio.

Dvi delegacijos toliau laikosi bendros išlygos dėl paties pasiūlymo.

Kol kas visos delegacijos toliau laikosi bendrų tikrinimo išlygų dėl šio teksto.

CZ ir DK toliau laikosi parlamentinio tikrinimo išlygų. Pritardama pastangoms siekti kompromiso Komisija patvirtino, kad šiame etape ji laikosi pirminio pasiūlymo ir toliau laikosi tikrinimo išlygos dėl bet kokių pasiūlymo pakeitimų.

2009 m. balandžio 2 d. Europos Parlamentas priėmė nuomonę² pagal konsultavimosi procedūrą. 2009 m. gruodžio 1 d. įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, šiuo metu pasiūlymui taikomas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 19 straipsnis, todėl Europos Parlamentui *pritarus*, būtinas vieningas balsavimas Taryboje.

² Žr. dok. A6-0149/2009. Dabartinis Parlamentas pranešėja paskyrė Alice Kuhnke (SE, Žaliųjų frakcija / Europos laisvasis aljansas).

II. TARYBOS DARBAS PIRMININKAUJANT PORTUGALIJAI

Pirmininkaujantčiai Portugalijai pateikus išsamų kompromisinį pasiūlymą, jis buvo išnagrinėtas Socialinių klausimų darbo grupės gegužės 28 d. posėdyje. Pirmininkaujančios valstybės narės redakciniuose pasiūlyimuose³ daugiausia dėmesio skirta šiems trims pagrindiniams neišspręstiems klausimams: 1) *subsidiarumo klausimai*; 2) *su negalia susijusių nuostatų įgyvendinimo išlaidos* ir 3) *teisinis tikrumas*.

Delegacijos pateikė *preliminarias nuomones*, laukdamos tolesnio naujo teksto nagrinėjimo. Didžioji dauguma delegacijų palankiai įvertino pirmininkaujančios valstybės narės redakcinius pasiūlymus ir pritarė pakartotiniam bandymui išeiti iš ilgalaikės aklavietės sprendžiant tris pagrindinius klausimus. Viena delegacija pareiškė, kad pirmininkaujančios valstybės narės tekste nebuvo tinkamai atsižvelgta į nuogąstavimus dėl subsidiarumo, direktyvos taikymo srities ir poveikio sąnaudoms. Kelios delegacijos pareiškė, kad yra pasirengusios siekti kompromiso, tačiau įspėjo, kad direktyvos užmojis neturėtų būti nepagrįstai sumažintas. Komisijos atstovas taip pat įspėjo, kad teksto nuostatos neturėtų būti švelninamos, tačiau pirmininkaujančios valstybės narės redakcinius pasiūlymus įvertino kaip pagrindą tolesnėms diskusijoms.

a) **Subsidiarumo klausimai (2 straipsnio 8 dalis, 3 straipsnis, 4a straipsnio 2 dalis ir 7 straipsnio 1 dalis, taip pat 11, 16, 17b, 17f ir 17ga konstatuojamosios dalys)**

Redakciniuose pasiūlyimuose pirmininkaujanti valstybė narė siekė patikslinti direktyvos formuluotę, kad būtų visiškai aišku, jog ja atsižvelgiama į nacionalinę kompetenciją ir nedaromas poveikis visų pirma nacionalinių socialinės apsaugos sistemų, šeimos teisės ir švietimo sistemų struktūrai ar turiniui. Komisijos atstovas pabrėžė, kad siūloma direktyva yra susijusi su vienodu požiūriu, visų pirma prieigos srityje, ir ja negali būti reglamentuojami klausimai, priklausantys nacionalinei kompetencijai.

³ Dok. 8549/21.

Darbo grupė iš esmės palankiai įvertino siūlomus teksto pakeitimus. Tačiau viena delegacija išreiškė nuomonę, kad nauja formuluote neužtikrinamas subsidiarumo principo laikymasis, ypač šeimos ir privataus gyvenimo srityje. Kitos delegacijos pabrėžė, kad svarbu rasti tinkamą pusiausvyrą tarp subsidiarumo ir poreikio ES teisės aktais užtikrinti prasmingą apsaugą nuo diskriminacijos. Kai kurios delegacijos taip pat manė, kad reikia išsamiau paaiškinti diskriminacijos draudimo ir teisių, pavyzdžiui, spaudos laisvės, sąveiką.

b) Igyvendinimo išlaidos (4 straipsnis, 4a ir 4b straipsniai ir 15 straipsnis)

Redakciniuose pasiūlymuose pirmininkaujanti valstybė narė supaprastino su negalia susijusias pagrindines nuostatas, priskirdama jas „tinkamam sąlygų pritaikymui“ ir išbraukdama atskirą straipsnį dėl „prieinamumo“, taip pat nurodydama, kad tos nuostatos nedaro poveikio Sąjungos teisei dėl prieinamumo ar tinkamo sąlygų pritaikymo konkrečių prekių ar paslaugų atžvilgiu. Nors tinkamas sąlygų pritaikymas, kaip vienodo požiūrio principo dalis, išlieka aiški pareiga, tekste nurodyta, kad ji neturi sukelti neproporcingos naštos. Be to, pirmininkaujanti valstybė narė pasiūlė suteikti valstybėms narėms teisę išskirtinėmis aplinkybėmis pateikti pagrįstą prašymą Europos Komisijai leisti laikinai netaikyti reikalavimo užtikrinti tinkamą sąlygų pritaikymą. Šiuo pasiūlymu siekiama reaguoti į delegacijų nuolat reiškiamą susirūpinimą dėl būsto ir infrastruktūros prieinamumo užtikrinimo išlaidų ir laiko, reikalingo būtiniais pakeitimams atlikti.

Nors darbo grupė iš esmės palankiai įvertino pirmininkaujančios valstybės narės pastangas judėti į priekį, kai kurios delegacijos tvirtai pasisakė už tai, kad tekste būtina išlaikyti plataus užmojo su negalia susijusias nuostatas. Kai kurios delegacijos abejojo dėl prieinamumo nuostatų išbraukimo iš teksto dėstomosios dalies, taip pat dėl siūlomos laikinos išimties suderinamumo su JT neįgaliųjų teisių konvencija, pagal kurią tinkamas sąlygų pritaikymas turi būti užtikrinamas *visada*, nebent dėl to atsirastų neproporcinga našta. Todėl delegacijos manė, kad reikia išsamiai apsvarstyti bet kokią galimą laikinos išimties mechanizmą, įskaitant jo pagrindimą, konkrečias taikytinas sąlygas ir kriterijus, kurie turėtų būti tenkinami prašant leisti taikyti laikiną išimtį.

c) **Teisinis tikrumas (1 straipsnis, 2 straipsnio 2, 7 ir 7a dalys, 4a straipsnio 4 ir 5 dalys ir 12 straipsnio 3 dalis; taip pat 19ca, 19cb, 19cc, 19d ir 20-aa konstatuojamosios dalys)**

Redakciniuose pasiūlymuose pirmininkaujanti valstybė narė siekė padidinti teisinį tikrumą, paaiškindama tam tikras sąvokas arba išbraukdama jas iš teksto. Pavyzdžiui, daugialypės diskriminacijos sąvoka buvo paaiškinta įtraukiant naują formuluotę, kurioje apibūdinamas ir patikslinamas galimas pagrindų derinys pagal šią sąvoką ir kuri dėl šios priežasties aiškiau atspindi konkrečią aptariamos direktyvos taikymo sritį. Išbrauktos nuorodos į „asociatyvią diskriminaciją“, kuri jau išaiškinta ESTT praktikoje, ir į „prielaidomis pagrįstą diskriminaciją“.

Nors darbo grupė palankiai įvertino pastangas užtikrinti didesnę teisinį aiškumą, kai kurios delegacijos abejojo dėl nuorodų į asociatyvią diskriminaciją ir prielaidomis pagrįstą diskriminaciją išbraukimo. Buvo pasiūlyta išnagrinėti kitus sprendimus, įskaitant galimybę į konstatuojamąsias dalis įtraukti nuorodą į atitinkamą ES teismų praktiką.

d) **Kiti klausimai**

Taip pat reikės toliau svarstyti keletą kitų klausimų. Jie apima taikymo srities ribų nustatymą (įskaitant subsidiarumą socialinės apsaugos kontekste); nuostatas dėl galimo objektyviai pagrįsto skirtingų sąlygų taikymo dėl amžiaus ar sveikatos būklės; taip pat pozityviosios diskriminacijos kontekste vartotiną terminiją, įskaitant „lengvatinių sąlygų taikymą“ ir „skirtingų sąlygų taikymą“ bei terminą „saugomos grupės“.

III. IŠVADA

Pirmininkaujant Portugalijai svarstytų klausimų srityje padaryta reali pažanga. Nors pirmininkaujančios valstybės narės redakcinius pasiūlymus iš esmės palankiai įvertino dauguma delegacijų, reikės tęsti techninį darbą ir politines diskusijas, kad Taryboje būtų galima pasiekti reikiamą balsų vieningumą.